

รายงานฉบับสมบูรณ์

Final Report

โครงการวิจัยและพัฒนาพืชอาหารหลักสำหรับชุมชนบนพื้นที่สูง
โครงการขยายผลโครงการหลวง

แผนงานวิจัย : แผนงานวิจัยและพัฒนาการผลิตและการตลาด

โดย

จันทร์จิรา รุ่งเจริญ และคณะ

สนับสนุนทุนวิจัยโดย สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556

รายงานฉบับสมบูรณ์

Final Report

โครงการวิจัยและพัฒนาพืชอาหารหลักสำหรับชุมชนบนพื้นที่สูง
โครงการขยายผลโครงการหลวง

แผนงานวิจัย : แผนงานวิจัยและพัฒนาการผลิตและการตลาด

โดย

คณะผู้วิจัย

สังกัด

ดร. จันทร์จิรา รุ่งเจริญ

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง

น.ส.รัชนีวรรณ กำจัด

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง

สนับสนุนทุนวิจัยโดย สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556

สารบัญเรื่อง

	หน้า
สารบัญเรื่อง	ก
สารบัญตาราง	ข
สารบัญภาพ	ค
สารบัญภาพภาคผนวก	ง
บทคัดย่อ	จ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	3
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	4
บทที่ 3 อุปกรณ์และวิธีการวิจัย	7
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์ผลการทดลอง	12
ผลการวิจัย	12
วิจารณ์ผลการทดลอง	21
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	23
สรุปผลการวิจัย	23
ข้อเสนอแนะและแนวทางการวิจัยต่อไป	24
เอกสารอ้างอิง	25
ภาคผนวก	26

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ปลูกทดสอบพันธุ์ข้าวลูกผสมชั่วที่ 2 (รุ่น F2) ที่ได้จากการผสมพันธุ์ระหว่างข้าวท้องถิ่น x สายพันธุ์ก้าวหน้าทนทานแมลงบัวไม่ไวแสงสายพันธุ์ L2 และสายพันธุ์ B รวมได้คู่ผสมจำนวน 4 คู่ผสม ได้แก่	17
2	ข้อมูลคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์สันป่าตอง 1 ที่ตรวจสอบคุณภาพโดยกรมการข้าว	17
3	เปรียบเทียบการใช้น้ำของพันธุ์ข้าวท้องถิ่นบนพื้นที่สูงจำนวน 3 พันธุ์ ในระบบน้ำน้อยและระบบน้ำขัง	19

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แปลงรวบรวมพันธุ์ข้าวไร่ (ระยะตั้งท้อง) จำนวน 180 สายพันธุ์	12
2	แปลงรวบรวมพันธุ์ข้าวนา (ระยะตั้งท้อง) ปลูกด้วยระบบนํ้าน้อย จำนวน 73 สายพันธุ์	13
3	ตัวอย่างข้อมูลลักษณะประจำพันธุ์ข้าวท้องถิ่น	14
4	การเจริญเติบโตของพันธุ์ข้าวป๊อหมู่ที่แยกปลูกเพื่อคัดเลือกลักษณะพันธุ์ที่บริสุทธิ์	15
5	ลักษณะเมล็ดพันธุ์ข้าวไร่ที่คัดเลือกทั้ง 9 ลักษณะจากพันธุ์ป๊อหมู่	15
6	ลักษณะการเจริญเติบโตของสายพันธุ์ข้าวทดสอบต่อการทนทานแมลงบั่ว พื้นที่ห้วยโป่ง และเลอตอ	16
7	ลักษณะต้นพันธุ์ปนที่กำลังจัดทิ้งในแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ 4	18
8	การระบาดของโรคกาบใบแห้งในระบบนํ้าขัง	19
9	แตกกอในระบบนํ้าน้อย	19
10	แตกกอในระบบนํ้าขัง	19
11	สร้างรากใหม่ในระบบนํ้าน้อย	19
12	เครื่องหมายการค้าของผลิตภัณฑ์ข้าวบ้านวังไผ่	19
13	ฉลากผลิตภัณฑ์ข้าวกล้องพันธุ์ข้าวเจ้าเปลือกดำ	20
14	ฉลากผลิตภัณฑ์ข้าวกล้องพันธุ์ข้าวเหนียวดำ (ข้าวกำ)	20
15	ผลิตภัณฑ์ข้าวกล้องจากชุมชนบ้านวังไผ่	20

สารบัญภาพภาคผนวก

ภาพ		หน้า
ภาคผนวกที่		
1	ตัวอย่างลักษณะต้นข้าวที่ถูกทำลายโดยโรคและแมลงบนพื้นที่สูง	27
2	ลักษณะอาการข้าวที่ถูกทำลายโดยแมลงบั่ว ในพื้นที่เลอตอ อ.แม่ระมาด จ.ตาก	27
3	งาน Field day “การปลูกข้าวต้นเดียว เพื่อคัดเมล็ดพันธุ์” บ้านขุนตั้นน้อย อ.อมก๋อย จ.เชียงใหม่	28
4	งาน Field day “การปลูกข้าวต้นเดียว เพื่อคัดเมล็ดพันธุ์” บ้านแม่มะลอ อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่	28
5	งาน Field day “การปลูกข้าวต้นเดียว เพื่อคัดเมล็ดพันธุ์” บ้านนาแสนคำ แขวง อุดมไชย สปป.ลาว	28